

nice, dlužno přece předpis ten vykládati tak, by se jeho dodržení nepřičilo Šu 335 tr. zák. Tomu však by tak bylo, kdyby se na základě něho řidiči automobilu ukládala povinnost zachovávatí jej i v případě, že právě oním přesným dodržením předpisu by se dopustil činu způsobílého ohroziti bezpečnost těla lidského. Dlužno proto přisvědčiti názoru nalézacího soudu, že dotčený předpis může platiti jen pro pravidelné poměry, že však připouští ba i velí odchylky a výjimky, vyžadují-li toho zvláštní poměry. Byla-li tu však pro obžalovaného taková nutnost, odchýliti se od onoho předpisu a bylo-li pak seznatelné, že následkem zúžení silničního prostoru volného pro vyhýbání povozu nemůže se již bez nebezpečí vyhnouti protijedoucímu povozu, bylo dalším nezbytným důsledkem, by obžalovaný ve smyslu předpisu Šu 45 nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. rychlost jízdy zmírnil a po případě auto zastavil. Praví-li dále zmateční stížnost, že na obžalovaného nesmějí býti kladeny požadavky převyšující požadavek normální opatrnosti, je to výtka neodůvodněná, neboť rozsudek jak ve výroku tak ve svém odůvodnění nepožaduje na obžalovaném více, než káže předpis zákona a zejména v jeho náležitě odůvodněných zjištěních o vině obžalovaného po stránce subjektivní neprojevuje se žádný právní omyl. Pokud stížnost s těmito předpoklady rozsudku polemizuje, neprovádí vytýkané hmotně-právní vady po zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), zvláště když tu vychází z nezjištěných skutkových okolností. Rozsudek není ani v tomto směru stížen zmatkem podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. a bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 2756.

Nebezpečná místa v lomech a jamách jest uzavřítí a na vhodných místech opatřítí výstražnými tabulkami (§ 19 min. nař. ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák.); takovým nebezpečným místem jest kolmá stěna v pískovišti.

Pro trestní zodpovědnost správce (prokuristy) podniku ve smyslu § 335 tr. zák. rozhoduje jeho skutečný vztah k podniku, nikoliv jeho právní postavení ve firmě.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1927, Zm II 358/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Viktora A-a a Hynka P-y do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 7. června 1926, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle Šu 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnost obžalovaného A-a namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. především, že jako prokuristovi firmy A. a Č. náleželo stěžovateli obstarávati pouze komerční stránku obchodů jak v cihelně tak zejména při prodeji písku a že nebylo prokázáno, že měl ze

zákona nebo podle smlouvy povinnost vésti také technický provoz dobývání písku a naň dohlížeti, že byl tedy povinen činiti též potřebná technická opatření zejména ve smyslu min. nař. ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák. Námitka jest neodůvodněná. V rozhodovacích důvodech praví se sice o obžalovaném A-ovi, který je v rozsudkovém výroku označen jako prokurista firmy A. a Č., že příkazem P-ovi, »by dával pozor,« se nezbavuje zodpovědnosti, poněvadž jako obchodní správce má povinnost, naň (na P-u) dohlížeti, zda příkaz jeho skutečně vykonává. Tento rozsudkový závěr, zdůrazňovaný, pokud je v něm o obžalovaném A-ovi řeč jako o obchodním správci podniku, také zmateční stížností, vztahuje se však podle svého doslovu pouze na jedno z oněch opomenutí tohoto obžalovaného, jež byla napadeným rozsudkem podřaděna skutkové podstatě přečinu podle § 335 tr. zák., že totiž na P-u nedohlížel, zda skutečně vykonává onen příkaz »by dával pozor,«, zřejmě, by nikdo na nebezpečném místě písek nekopal, nepodkopával. Praví-li se v rozsudkových důvodech o obžalovaném A-ovi, že ho nutno v prvé řadě pokládati za zodpovědná za udržování bezpečnostních předpisů, je tím zřejmě míněna povinnost, kterou v posledním odsťavci rozhodovacích důvodů ukládá rozsudek všem třem obžalovaným, by totiž, nedal-li se nebezpečný stav v pískovišti odstraniti jiným vhodným způsobem, nebezpečná místa opatřili tak, by přístup k nim byl třetím osobám znemožněn. Tím rozumí se povinnost, jež vyvěrá z §u 19 onoho ministerského nařízení, podle kteréhožto ustanovení jest nebezpečná místa v lomech a jámách uzavřítí a na vhodných místech opatřítí výstražnými tabulkami. Tu pak jest řešiti otázku, zda-li tato povinnost stihala obžalovaného A-a. Nejvyšší soud odpovídá na otázku tu ve shodě s napadeným rozsudkem kladně z těchto úvah. Nelze přehlížeti, že skutečné postavení obžalovaného A-a, jež měl v podniku a jež se projevovalo na venek jeho vlastním chováním, nevyčerpávalo jen obstarávání záležitostí spojených s jeho postavením jako prokuristy firmy, pokud se týče obchodního správce podniku, nýbrž že šlo dále a ve skutečnosti zasahovalo i do vedení technického provozu podniku. A tento skutečný vztah A-ův k podniku, nikoli jeho právní postavení ve firmě, jest s trestního stanoviska rozhodným; onen zavazoval ho, by pískoviště ve smyslu ustanovení §u 19 nařízení uzavřel a učinil je pro třetí osoby nepřístupným. Podle vlastních údajů A-ových, jak jsou v rozsudku uvedeny, dal A. svého času v pískovišti natáhnouti drátěné lano od jedné stěny ke druhé, které se později ztratilo. a dal na vzdálenější boudě připevniti výstražné tabulky. Nálezací soud zjistil dále, že A. do pískovny docházel, obžalovanému P-ovi dával příkazy, zejména, že mu dal onen příkaz, by dával pozor, tedy příkaz, směřující k vyvarování se možným úrazům. Z toho plyne, že A. ve skutečnosti zasahoval i do technické stránky provozu pískovny, že činil — ovšem nedostatečná — bezpečnostní opatření a že takto byl v takovém skutečném vztahu k podniku, jenž ho zavazoval, by v pískovišti učinil bezpečnostní opatření, vyhovující předpisům ministerského nařízení, zejména jeho §u 19.

Ve zodpovídání se obžalovaného A-a, jakož i v jeho dalším údaji, v rozsudkových důvodech výslovně uvedeném, podle něhož byly v pískovišti také tabulky s textem »Podkopávání a kopání jest zaká-

záno,« shledal však nalézací soud zároveň také vším právem podklad pro své přesvědčení, došedší výrazu rozsudkovým zjištěním, že obžalovaný věděl jak o nebezpečnosti místa, tak o dávném zákazu kopání na oněch místech, směřujícím k uvarování úrazu. Zmateční stížnost počíná si tudíž způsobem, přičítám se předpisu Šu 288 čís. 3 tr. ř., popírá-li ono rozsudkem zjištěné stěžovatelovo vědomí o nebezpečnosti místa a dovozuje-li na jiném místě svých vývodů, že, pozoroval-li obžalovaný P., že pahorek je nebezpečný, bylo jeho povinností, jej uzavřítí a obžalovanému A-ovi nebo firmě hlásiti, co pozoruje a co zařídil. Stejně je tomu, tvrdí-li zmateční stížnost, že stěžovatel dal místo kolem pahorku, z něhož Antonín G. kopal osudného dne písek, uzavřítí nikoli z obavy před zřícením, nýbrž proto, že chtěl zabrániti, by jednak tam cizí povozy neskládaly rum ze staveb, jednak by tam nepovstala služebnost jízdy. Ocitát' se zmateční stížnost tímto svým tvrzením v nepřípustném rozporu s rozsudkovým zjištěním, podle něhož zejména ono lano, jímž bylo místo uzavřeno, sloužilo k tomu, by byl zabráněn, zne-možněn přístup k oněm nebezpečným místům. Nebezpečnými shledává pak rozsudek místa ta vzhledem k tomu, že hrozilo sřícení, sesutí se oněch kolmých, svislých, místy i převislých stěn pískoviště, k jakému dne 3. listopadu 1925 také skutečně došlo. Ve zmateční stížnosti uvádí se ostatně ač ovšem v jiné spojitosti výslovně, že právě nad pískem byla vrstva hlíny, jejíž sesutí, kdyby se pod ní kopalo, musil předvídati každý člověk s obyčejnými duševními schopnostmi. Rozsudek zjišťuje, že ono lano bylo později — neznámo kým — odstraněno, že tabulky s výstražným nápisem »Podkopávati jest zakázáno« nebyly upevněny v pískovišti, nýbrž na boudě, poněkud vzdálené od pískoviště, a že byly určeny pouze pro dělníky podniku, tedy nikoli též pro cizí osoby, zejména odběratele, kteří dojížděli do pískoviště pro písek. Že obžalovaný A. o této skutečnosti věděl, v řízení v první stolici nepopíral a opaku netvrdí ani zmateční stížnost. Rozsudek zjišťuje však dále, že v osudné době nebylo v pískovišti vůbec ničeho, čím by ve skutek byly uvedeny bezpečnostní předpisy ministerského nařízení, zejména jeho § 19. Obžalovanému A-ovi ukládá rozsudek právem za povinnost postaratí se o to, by místo, kde se stěna sesula a Rudolf G. byl jí usmrcen, bylo i v osudné době uzavřeno tak, by přístup třetím osobám byl zne-možněn. Dovolávajíc se předpisu Šu 55 min. nař. namítá zmateční stížnost rovněž neprávem, že výstražné tabulky jsou podle svého obsahu určeny zřejmě pouze pro dělníky, zaměstnané v podniku, tedy nikoli pro kupitele zboží, kteří prý nemají sami co vykopávati. Především nevztahuje se předpis Šu 55 nař. na výstražné tabulky ve smyslu jeho §u 19, nýbrž podle svého doslovu pouze na krátký výtah, obsahující nejdůležitější ustanovení tohoto nařízení (mezi nimiž arci i ustanovení Šu 19) a nařízení, citovaných v jeho §u 22, který přibíjí dlužno na několika vhodných a lehce přístupných místech závodu. Iiž z tohoto ustanovení je však zřejmo, že také tento výtah je určen nejen pro dělníky závodu, nýbrž pro každého, kdo do podniku vkročí, na čemž ničeho nemění ani předpis poslední věty téhož Šu, podle níž má každý dělník, jakmile vstoupí do práce, býti na tuto vyhlášku upozorněn. Právem odmítají tudíž rozsudkové důvody také obhajobu téhož obžalovaného, že svou

povinnost splnil a se zároveň sprostil zodpovědnosti příkazem obžalovanému P-ovi, »by dával pozor (by nikdo na onom místě písek nekopal, nepodkopával).« Nehledíc k tomu, že mu rozsudek právem ukládá v téže spojitosti také povinnost, by na P-u dohlížel, zda jeho příkaz také skutečně vykonává, je v něm obžalovaný A. neméně správně v první řadě osobně a přímo činěn zodpovědným za ono další opomenutí, přičítací se předpisu Šu 19 ministerského nařízení, by nebezpečná místa pískoviště byla opatřena tak, by přístup k nim byl třetím cizím osobám znemožněn, by ona místa byla jednak uzavřena jednak opatřena na vhodných místech výstražnými tabulkami. Za tohoto stavu věci popírá zmateční stížnost neprávem příčinnou souvislost mezi odstraněním lana a opomenutím, opatření pískoviště výstražnými tabulkami, na jedné straně a smrtí Rudolfa G-a na straně druhé, dovozujíc, že ke sřícení stěny došlo jen proto, že oba G-ové vykopali několik vozů písku ze spodu pod vrstvou hlíny, čímž prý řetěz příčinné souvislosti byl přerušen. Rozsudek, který zaujímá stanovisko, že by k smrti řečeného nebylo došlo mimo jiné tehdy, kdyby nebezpečné pískoviště bylo bývalo opatřeno (uzavřeno) tak, by přístup k němu byl cizím osobám vůbec znemožněn, což učiniti bylo podle rozsudku v první řadě povinností obžalovaného A-a, pokládá onu příčinnou souvislost zejména i ohledně něho vším právem za prokázánu.

Čís. 2757.

Ponechal-li si kdo z příkazu vybrané peníze na započtení své pohledávky za zmocnitelem, nejde o zpronevěru, jest-li vzájemná pohledávka stejnorodá, pravá a splatná a oznámil nejpozději v době, kdy měl peníze odvésti, zmocniteli, že si je ponechává na započtení vlastní pohledávky; za likvidní nelze pokládati jen takové vzájemné pohledávky, které byly stanoveny smírem nebo soudním rozhodnutím.

Podle okolností případu může se pachatel nedostávati vědomí o hmotné bezprávnosti zadržení nebo přivlastnění si svěřené věci, nezbytného pro subjektivní skutkovou podstatu zpronevěry; i když tu není podmínek započtení, pokládá-li se z důvodu vzájemné pohledávky důvodně oprávněným, svěřené peníze si podržeti k uspokojení své vzájemné pohledávky.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1927, Zm II 350/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. dubna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle Šu 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnost napadá právem názor soudu, že s hlediska Šu 183 tr. zák. lze za likvidní a tudíž za trestněprávně omlouvající považovati jen ta-